

דבר המסנת עבודה

ספאת התקינות הפוליטית, אני בוחר להתעלם מהאמירה "שנא את הרבנות": כל אחד ידע לקחת את זה לכיוון שנראה לו רלוונטי. לכאורה, אמירה זו שייכת יותר לחילוניות האידיאולוגית כפי שהתפתחה במערב מאשר לעולם הדתי. אם כן, נדמה שרבי נחמן מברסלב היה יוצא לשוק עם חסידיו ולועג לרבנים באזור מגוריו מתוך ציות לדברי שמעיה. אותי מעניין יותר הצורך של שמעיה לומר "אהוב את המלאכה". מה מקומם של דברים אלה בתוך פרקי אבות? אמירה מוסרית? באמת? ייתכן מאוד שכן. אתם יודעים מה פשר הסילה פראיר? בשפת העבריינים ברוסיה, פראיר היה זה שנאלץ לעבוד למחייתו.

וכך מצהיר המשורר שרל בודלר בפתח סיפרו פרחי הרע:

הן זה השעמום! בעל-כרחו דמוע,

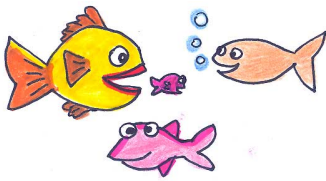
עם קטרט-נרגילה על גרדומים יחלם, -

תפלץ עדין זה תכירו, קוראי, היאם,

אחי, שלי דומה, אתה, קורא צבוע!

השעמום והבטלה כמקור הרע, הנה רעיון שמשותף לחז"ל בימי בית שני ולמשורר צרפתי במאה התשע-עשרה.

בן לנדא

"שמעיה"
אומר: אהוב
את המלאכה,
ושנא את
הרבנות ואל
תתוודע
לרשות"

אבות א',

שמות ו, ב - ט, לה

פרשת השבוע למשפחה

הזה? מדוע משה מסכים, בסוף, לדבר עם פרעה, למרות התחושות שלוק

אהרון ילווה את משה והוא זה שידבר אל פרעה במקום אחיו. ובכל זאת, אין ספק שמשה הוא המנהיג שיוציא את בני ישראל ממצרים.

למה אהרון הוא הדובר? האם זה נראה לכם הגיוני?

ייתכן ומשה לא היה צריך אלא חיזוק קטן: מהרגע שאהרון היה לצדו, הוא התגלה כמנהיג אמיתי. אפשרות אחרת היא שמשה ידע שהוא מסוגל להנהיג את עם ישראל ולעמוד מול פרעה. אלא שהוא היה ענו מאוד, כפי שהתורה תספר לנו מאוחר יותר. ולכן, יכול להיות שהוא הציג את עצמו כלא ראוי למלא את המשימה שלו על מנת שאהרון יצטרף אליו והוא לא יזקוף את כל מה שנעשה לזכותו. בכל מקרה, המקרה משקף את תכונות האופי של משה שמצדיקות את החשיבות שלו בתורה כולה מכאן ואילך.

חוץ מזה, כשיש לכם משימה למלא (שיעורי בית, או לסדר משחקים אחרי שסיימתם לשחק) תמיד יותר נחמד לעשות את זה עם עוד מישהו, מאשר לבד, לא?

שבת שלום,

בן לנדא

אב לתלמידים בכיתה ג' ובגן קשת

למשהו אך לא יכול לעשות זאת בשקט, בלי להיות סתוח, בלי לשאול כל הזמן סתי זה יקרה, אומרים עליו שהוא מחכה בקוצר רוח. פה, בתורה, נדמה שההתנהגות המתוארת כ"קוצר רוח" היא הפוכה: בגלל העבודה הקשה, בגלל הסבל שלהם, אין לבני ישראל אפשרות לשמוע למשה. הם אפילו לא מחכים שיגאלו אותם כי הם נתונים ללחץ פיזי ונפשי מאוד כבד.

לאחר כישלונם זה, אלוהים מצווה על משה ללכת לדבר עם פרעה: "וישלח את-בני-ישראל, מארצו" (שמות ו', י"א). אבל משה נבהל מהדרישה ומסביר שאם בני ישראל לא הקשיבו לו, אז פרעה ישמע אליו עוד פחות. רש"י מסביר שזהו "קל וחומר": זאת אומרת: לדבר עם בני ישראל היה קל והם לא הקשיבו לי אז מה יקרה כשאדבר עם פרעה, דברים שהם הרבה יותר חסורים וקשים לשמיעה? ואז מסביר משה, פעמיים, מדוע לדעתו הוא לא יכול לדבר עם פרעה: "ואני ערל שפתיים" (שמות ו', י"ב ו'). הפירוש המקובל של ביטוי זה הוא שמשה גמגם.

ומה אתכם? האם יש לכם קושי לדבר מול קהל גדול, או מול מבוגרים? האם אתם יכולים להבין מאיפה בא הפחד הזה? מה הייתם מציעים למשה על מנת לעזור לו להתגבר על הפחד

הנושאים המרכזיים בפרשה

- ה' מבטיח למשה להוציא את בני ישראל בשפטים גדולים ממצרים ולהביא אותם לארץ כנען
- תאור של אילן היוחסין של שבטי ישראל על מנת להציג משה ואהרון
- המפגש הראשון של משה עם פרעה: המטה של משה (כלומר: מקלו) הופך לתנין
- שבץ המכות הראשונות: דם, צפרדע, כינים, ערוב, דבר, שחין, ברד

שלום להורים ולילדים

התנסותו הראשונה של משה בפרשה הקודמת הסתיימה בתחושת כישלון מצדו של משה. הוא אפילו פונה בביקורת לאלוהים ושואל אותו למה הוא נשלח למשימה זו שנראית לו מזיקה ולא מסייעת. לכן עם תחילת פרשה זו, אלוהים סופיע שוב לפני משה על מנת להגיד לו: אין פה טעות, אני באמת מתכוון לגרום ליציאתם של בני ישראל ממצרים בקרוב, והוא שולח את משה לבשר זאת לבני ישראל. אבל שוב, משה נוחל אכזבה: "וידבר משה אל-בני ישראל; ולא שמעו, אל-משה, מקצר רוח, ומעבדה קשה" (שמות ו', ט').

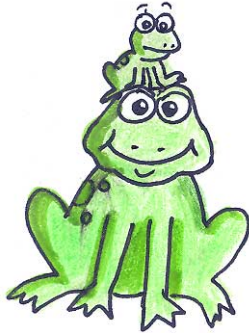
מה פרוש הביטוי "קוצר רוח"? בעברית מודרנית, המשמעות של הביטוי היא חוסר סבלנות. מי שחייב לחכות

אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו. לאורך כל הדרך משה נאלץ להתמודד עם העול העצום הזה שהוטל עליו, ולהלך על חבל דק מאוד שבין שמים לארץ. במי המריבה כשמשה מכה בסלע במקום לדבר אליו כפי שנצטווה, הוא ברגע חוצה את אותו גבול שהציב בפניו הקב"ה. על המעשה שמראה לנו שלרגע משה שוכח מה נמצא מעליו, הוא עתיד לשלם את המחיר הכבד ביותר.

ולעניין לידתו ומותו של משה. סיפור לידתו מפורט באריכות ובדיוק רב, באופן שלא זוכה אף מנהיג מקראי. יתכן שגם כאן התורה מבהירה לדורות הבאים: מדובר בן תמותה, שנולד מתוך צמא. כשמשה מת, התורה מציינת: "ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה". נראה, שמידת

האלוקות שמשה נושא איתו לאורך ימיו מלווה אותו גם במותו, על סנת שקברו לא יהפוך לאתר עליה לרגל ועבודה זרה. הרמב"ם קובע ש"אין הנבואה שורה אלא על חכם, גיבור עשיר וענו" ומשה רבנו בענוותו שמלווה את עוצמתו הרבה, מהווה את הדוגמה המובהקת ביותר לכך.

בנימין גרינברג
אב לתלמידה בגן קשת

במדרש במדבר רבא מסופר: "וידבר ה' אל משה לאמר אני ה' למה צריך לומר כאן אני ה' אלא כך אמר הקב"ה למשה: אף על פי שעשיתך אלוהו של פרעה, כמו שאתה אומר: 'ראה נתתיך אלקים לפרעה', היזהר להיות אלוקותי עליך, שלא עשיתך אלוה כי אם לפרעה לבדו. הו': 'אני פי מלך שמורי' (קהלת ח ב) - 'האני' שיאמר לך פי המלך, שתהא איתו עליך, שמור, שלא תמרוד על ציוויו". המדרש טוען שה' ראה הכרח להדגיש, גם לאדם צנוע כמשה, מי נמצא מעליו בכל עת (הביטוי "אני ה'") מופיע בפסוקים אלו 5 פעמים!.

השינוי שעובר על משה מורגש מיד. אהרון ומשה מוציאים לפועל את עשר המכות, וקיים הבדל מהותי בדרך פעולתם. אהרון מתחיל כל מכה במגע עם הארץ, עם הנהרות, עם האגמים. משה לעומתו כבר לא מחובר לאדמה והמגע שלו הוא עם השמים. התכונות האלוקות של משה משפיעות גם על הסובבים אותו. בחטא העגל אנו נחשפים למידת התלות של בני ישראל בעוצמתו של משה. לאחר שמשה נעלם לתקופה ארוכה בהר סיני עולה מהעם הצורך לתחליף: "עשה לנו אלקים אשר ילכו לפנינו כי זה האיש משה האיש

בתחילת פרק ז' בפרשתנו, הקב"ה פונה למשה באמירה יוצאת דופן: "ראה נתתיך אלקים לפרעה ואהרון אחיך יהיה נביאך". הפרשנים מתייחסים באריכות לאמירה זו. רש"י לדוגמה אומר שאלקים מופיע כאן במשמעות של שופט ורודה. אונקלוס מתרגם "מיניתך רב לפרעה". אך יש גם לא מעט פרשנים שהולכים על דרך הפשט. אבן עזרא אומר שה' נותן כאן למשה "מעלה גדולה שתהיה נחשב בעיני פרעה כמעלת מלאך, וזהו אלקים, והוא מדבר אל הנביא והנביא מדבר אל אנשי דורו". האפשרות שהקב"ה מקנה כאן למשה תכונות של אל, מאפשרת לנו להסתכל על קורות משה בזווית מעט שונה.

בתחילת ספר שמות מתנהל דו שיח בין משה לקב"ה, שנפתח בהתגלות ה' בסנה הבוער. משה נחשף בפניו כאדם צנוע וענו, שלא בטוח ביכולתו לקבל על עצמו את התפקיד: "מי אנכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים". כשקוראים דברים אלו עולה החשש האם זה האדם המתאים ביותר להוביל את בני ישראל בתקופה כה משמעותית? ואולם, יתכן כי הצניעות והענווה הן בדיוק תכונות האופי שהקב"ה רצה למנהיג שעתיד לקבל כוחות אל מידיו. לא כל אדם מסוגל להתמודד עם מצב כזה, וגם המחיר שמשה עתיד לשלם הוא גדול מאוד.

מה היה קורה אילו...

מתוך מהדורת החדשות המרכזית של מצרים, הימים ימי פרעה

לשליחים של משה לגבי שחרור עם ישראל.

אולם אז החלו להישמע קולות מחאה של ארגוני הדם העבריים במצרים. אלה הפגינו מול המוסדות הלאומיים, והתלוננו שלשם הענשת העם המצרי נעשה שימוש במאגרי הדם הטבעיים שהם משאב לאומי. פרעה הבין שלא זה הרגע לסגת. מישהו אחר עושה עבורו את מלאכתו. הוא סרב בתוקף, ואכן לא עברו ימים רבים ומשה נאלץ לבטל את מכת הדם.

עם קרקור הצפרדע הראשונה בארץ

שנים רבות כל כך עבדו בני ישראל את מצרים עד כי אין איש זוכר כיצד נתגלגלו הדברים לידי כך. והנה, בבוקר בהיר אחד, פנה משה אל פרעה ודרש "שלח את עמי". פרעה סרב מכל וכול. העבדים מהווים חלק חשוב בכלכלה המצרית, ולפרעה לא הייתה כל סיבה לשחרר אותם.

משה נתן לו סיבה... כל מקורות המים בארץ מצרים הפכו בן לילה לדם. העצים יבשו, הדגים מתו, ולא נמצאו מים לשתייה. העם המצרי דרש מפרעה שיפעל. קולות רמים קראו לו לשחרר את העם הזה, שלצדו עומד אל רב עוצמה. שמעות החלו נפוצות על מקעים בין נציגי פרעה

מצרים התעוררה הבוקר לאפלה מוחלטת. מקורות יודעי דבר מוסרים כי מדובר במכה נוספת שמטיל אל העבדים העברים על מצרים. כתבינו אשר שוטטו ברחבי הארץ מספרים על בלבול כללי, חוסר אוריינטציה ותחושת עייפות לאורך כל היממה. גם טובי הכלכלנים לא מצליחים לחשב את עלות המכה הנוכחית לכלכלת מצרים, אך ברור לכול כי השפעותיה המידיות יכולות להיות הרסניות.

זכור, מכת החושך היא המכה התשיעית במספר. כתבנו חפר בארכיונים והוא מסכם עבורנו את ניסיונות העם העברי לצאת לחופשי עד היום:

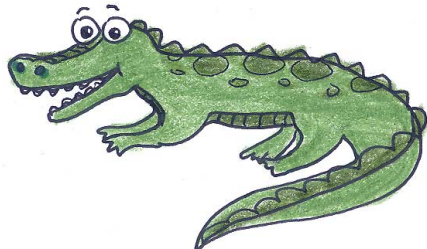
בבורסה.

ונעבור להודעה שמעביר אלינו כתבנו מהשטח. כתבנו מוסר כי בעקבות החשיפה הבלעדית של הערוץ העברי הראשון את תכניתו של אלוהים למכה שתפגע בכל בכור בארץ מצרים, הגיש ארגון "פדיון הבן" תביעה ייצוגית בהאג בטענה שמדובר בענישה קולקטיבית ובאפליה. פרשנינו מעריכים כי בית הדין העליון בהאג יפסוק כי המכה המתוכננת היא בלתי חוקית, ואינה עולה בקנה אחד עם האמנות הבינלאומיות ואלוהים יאלץ למצוא תכנית אחרת...או לוותר על רציון היציאה מארץ מצרים.

עד כאן החדשות. אחרינו תכנית הראליטי "החל לזהט או זהב". יום טוב וחשוך לכולנו.

חגית קראוס

אם לתלמידים בגני קשת

התיירות במצרים, שתמונות חיות הטרף במצרים פוגע בתיירות, ומי שנפגע הוא דווקא סוכן הנסיעות הפשוט. כאשר הכה הדבר, התנגד ארגון "חיות נגד כפרות" לרציון שחיות צריכות לשלם את מחיר החטאים של בני האדם. ועד היום חקוקות בזיכרוננו תמונות קשות של חולי השחין מפגינים מול ישיבות הוועדה לקביעת סל הבריאות.

שירות טוב במיוחד עשה איגוד החקלאים לפרעה כאשר הפגינו נגד מכת הברד ואחר כך גם נגד הארבה. אמצעי התקשורת דיווחו על חקלאים הנוטשים בהמוניהם את החקלאות, על עליית מחירים מטורפת הצפויה במחירי האורז, החיטה, התיירס, המרור ושאר ירקות. רק בדיעבד התברר שמדובר היה בקבוצה קטנה של חקלאים, שהפיצו את השמועה כדי להוריד את מחירי המניות ולהרוויח כסף קל

מצרים ידע פרעה שאין לו כל צורך לוותר. הוא נשען בשקט על כיסאו וחכה למפלגות הדתיות שיחרימו את ישיבות הממשלה המאפשרת שימוש בחיות לא כשרות, גם אם למטרה מוצדקת.

כאשר מילאו כינים את כל ארץ מצרים, ביבשה וגם ביאור, היה פרעה קרוב מאוד לסגת ולאפשר לעבדים לעזוב את מצרים. אלא שגם כאן מלאכתו של פרעה נעשתה בידי אחרים, וארגון "ארבע אמהות לנחמות בכינה נחמה" יצא להפגנות וחילק לאזרחים שמן רוזמרין. משה נאלץ לסגת.

פרעה למד את השיטה: כל שעליו לעשות הוא להמתין ללא תגובה. לא משנה מה תהיה המכה הבאה, קום יקום הארגון שיבטל את רוע המכה. ואכן, כאשר הכה האל את מצרים בערוב, טען איגוד

משפחת נוי [רחוב יחזקאל ליון]

משפחה מבוקשת

ראיינו: רותי פרוש ואריאל ידין

ליאת (32), אורי (32), תמר (4 וחצי), אילה (2)

נכנסנו לבית משפחת נוי, על הקיר תמונות שאורי הכין, וגם תמונות של אמה של ליאת.

● אורי נולד בקיבוץ עלומים. בגיל שנתיים עבר לגבעתיים, עד גיל 15, אז עבר לפנימיה של ישיבה תיכונית כפר הרוא"ה. ליאת ילידת פתח-תקווה, גרה שם עד הצבא. ● ליאת ואורי היו יחד באותו גרעין נח"ל, בקיבוץ לביא. לא היו זוג אז. אורי: הגרעין זה הדבר הכי טוב שקרה לי. אורי הלך למכינה קדם צבאית, אבל לא למד, כל הזמן בילה בירושלים. הגיע פעם לבקר חברים בגרעין בלביא, ומאז נשאר. ● זוגיות: אחרי הצבא ליאת חיפשה מישהו שיוסיע איתה לטיול במזרח. אורי הסכים. טסו בקיץ '99. חזרו כזוג. התחתנו בקיץ 2000. בקיץ 2001 טסו למזרח לסיבוב שני. ● שמות הילדים: אורי הסתובב עם השם תמר המון זמן. התלבטו בין תמר לאילה. כשנולדה הבת השנייה השם אילה עלה שוב, גם על שם סבתה של ליאת, הינדה (ובתרגום: אילה). ● ליאת קלינאית תקשורת. התחילה בלימודי מחשבים, אבל

היה חסר לה משהו אנושי. אורי עוסק ביחסי ציבור של חברות בתחום היי-טק.

● הגיעו למזכרת בתיה בגלל קשת, שמעו דרך חבר בעבודה. מזכרת בתיה עלתה מכל מיני כיוונים באופן ספוראדי. כשתמר הגיעה לטרם-חובה, התחילו לחשוב על העניין החינוכי. ברגע שביקרו במזכרת בתיה היה קליק. ● שניהם דתיים. שניהם מאמינים שיש אלוהים. ● אוהבים מוזיקה מגוונת. רוק על כל גווניו, ישראלי, אורי גם אוהב מטאל. חסידי? בשישי בצהריים. מזרחי? לפעמים. ליאת ניגנה על חליל, אורגן, גיטרה ותופים (!). ● תחביבים: אורי אוהב מוזיקה. לשמוע, לקרוא, להתעסק. רוקד במועדון רוק כבד, פעם בחודש, יום חמישי, רוקד כל הלילה. כבר שבע שנים. ליאת לומדת "מיסה". בהגדרה: לימודי חשיבה הכרתית בתכל'ס: מאפשר לי לזהות מהר יותר מה אני באמת רוצה ולפעול מסקום יותר שלם ואמיתי. עושה יוגה פעם בשבוע. ● מי מבשל? תלוי במאכלים. לכל אחד יש את המיוחדים שלו. ● ארוחה משפחתית: שישי בערב, שבת בצהריים. ליאת צמחונית כבר 15 שנה. "מגעיל אותי לאכול דברים שחיו פעם". בשנים האחרונות אוכלת דגים, אבל עדיין לא את תפוחי האדמה שבושלו עם העוף. ● סדר יום: קמים ב-6:30. יוצאים ב-7:30 ומפזרים את הבנות. ליאת מחזירה. ● כיבו אורות: 20:30 לבנות, 01:30 להורים.

משפחות המצויינות להשתתף במדור, נא ליצור קשר עם רותי פרוש 054-8184423.

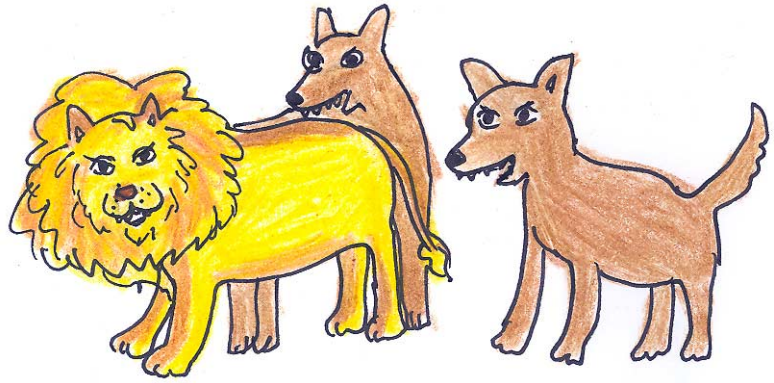
בקטנה -
הקריצה השבועית

טל גנוסר

בזבוז זמן

על איזה דברים שוליים אנחנו
מבזבזים את הזמן שלנו,
למשל: לחכות שהמחשב
יעלה ולקלל את ויסטה כל
פעם מחדש, לעמוד בכניסה
לבית ספר חמש דקות לפני
שהשער נפתח ולקטר על זה
שהם אף פעם לא פותחים
בזמן, להמתין 20 דקות על
הקו לשירות של הוט, יס
או בזק ולחזור על אותה
מנטרה שבחיים לא יבינו
בארץ מה זה שירות. אבל,
כשהחבידיניק ברכבת יציע
לך להניח תפילין, בחיים אין
לך זמן לזה.

משחקשת לשבת

נעה ויהודה זלצברג

סמנו לפרעה האומלל את הדרך אל משה כדי שיוכל לבקש ממנו
לעצור את מכת הצפרדעים. ברחבי הגיליון מתחבאות כמה חיות
המוזכרות בפרשת וארא. מיצאו את החיות וציינו באיזה הקשר הן
נזכרות בפרשה.

בהצלחה!

